

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ГУМАНІТАРНИЙ ВИМІРИ,

*присвяченої пам'яті першого ректора
Національної академії статистики, обліку та аудиту,
доктора економічних наук, професора,
заслуженого економіста України*

**Івана Ісаковича
Пилипенка**

КИЇВ 2016

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

**СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ГУМАНІТАРНИЙ ВИМІРИ**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ,**

присвяченої пам'яті першого ректора
Національної академії статистики, обліку та аудиту,
доктора економічних наук, професора,
заслуженого економіста України

**Івана Ісаковича
Пилипенка**

(Київ, 17 жовтня 2016 р.)

Київ – 2016

<i>Лавринович П. В.</i> Фінансування галузі вищої освіти України: проблеми та перспективи	146
<i>Лавринович В. М.</i> Гіпотези бюджетного дефіциту України	148
<i>Лавринович Т. В.</i> Фінансові інструменти для підтримки реформування економіки України	150
<i>Лукінова Г. М.</i> Громадянське домогосподарство як об'єкт статистичного обстеження	153
<i>Мельничук Д. В.</i> Методичний інструментарій з формування маркетингової стратегії виходу фірми на зарубіжний ринок	155
<i>Мельничук К. С.</i> Проблеми формування державної політики іноземного інвестування в Україні	158
<i>Мельничук Н. М., Боримська К. П.</i> Роль обліку у формуванні концепції економічної безпеки підприємств в інформаційному суспільстві	162
<i>Мельничук Н. Ф.</i> Професійне судження аудитора в контексті МСА	165
<i>Мартинюк І. К.</i> Законодавче регулювання оцінки об'єктів інтелектуальної власності у процесі їх комерціалізації	168
<i>Михайлиш М. Б.</i> Суспільні соціально-економічні ризики зайнятості сільського населення України	173
<i>Мельничук В. А.</i> Юридичні запозичення як джерело інноваційної активності підприємництва	177
<i>Мельничук І. О.</i> Фінансове забезпечення місцевих бюджетів України як інструмент розвитку стабільної держави	179
<i>Мельничук Н. Ю.</i> Забезпечення державного регулювання на місцевому рівні	181
<i>Момотюк Л. Є.</i> Проблеми інформаційного забезпечення статистичного зміцнення фінансової системи України	185

Місцеві бюджети є одним із інструментів розподілу та перерозподілу власного внутрішнього продукту між регіонами, впливаючи на фінансове забезпечення та вирівнювання [5, с. 640]. Це твердження є свідченням того, що стабільне економічне зростання країни можна досягти шляхом дотримання принципу збалансованості місцевих бюджетів. Отже, проблемою місцевих бюджетів є нестача фінансового забезпечення, що стимулює активного втручання держави у справи місцевого самоврядування для забезпечення стабільного розвитку держави.

Список використаних джерел

1. Бондарук Т. Г. Стратегія розвитку України / Т. Г. Бондарук // Економічний та гуманітарний виміри : матеріали першої науково-практичної конференції. – К. : Бізнес Медіа Консалтинг, 2014. – 144 с.
2. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2015 р. / [Зубенко В. В. Самчинська І. В., Рудик А.Ю. та ін.] ; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-П) впровадження», USAID. – К., 2016. – 80 с.
3. Чугунов О. І. Планування видатків місцевих бюджетів у системі фінансово-економічного регулювання / О. І. Чугунов // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. – 2015. – Вип. 3. – С. 163–175.
4. Далевська Т. А. Фінансове забезпечення органів місцевого самоврядування як автономний інститут системи міжбюджетних відносин / Т. А. Далевська // Науковий вісник Ужгородського університету: Серія: Економіка. – Ужгород: Вид-во УжНУ “Говерла”, 2014. – Вип. 2 (43). – С. 148–151.
5. Клівіденко Л. М. Основні шляхи удосконалення функціонування місцевих бюджетів в сучасних умовах / Л. М. Клівіденко, Н. В. Мацедонська // Електронне наукове видання «Глобальні та національні проблеми економіки». – 2016. – № 9. – С. 640–643.

Н. Ю. Мельничук,
*кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів,
Національна академія статистики, обліку та аудиту,
м. Київ*

ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

Проблема місцевих фінансів привертає особливу увагу економічної науки. Це пов'язано з тим, що з розвитком суспільства питання фінансового забезпечення місцевого самоврядування набувають дедалі

більшого значення. Дослідження питань, пов'язаних із поняттям місцевого самоврядування, розгляд різноманітних підходів до його регулювання сприяє формуванню та ефективному функціонуванню інституту місцевого самоврядування. Функціонування та розвиток місцевого самоврядування значною мірою залежать від наявності і розпорядженні органів місцевого самоврядування матеріальних, фінансових та інших ресурсів, необхідних для виконання їх функцій.

Державне регулювання відіграє вагомую роль в ефективному функціонуванні економіки та є дієвим інструментом економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць. На сучасному етапі особливо актуальним є питання державного регулювання на місцевому рівні, яке здійснюється шляхом реалізації регіональної політики. Державний регуляторний вплив на місцевому рівні в Україні залишається, з одного боку, доволі значним, а з іншого – недостатньо ефективним. Тому перехід до децентралізованого державного управління є надзвичайно важливим.

Теоретичні засади державного регулювання на місцевому рівні досліджували такі вітчизняні науковці, як Т. Бондарук, С. Буковинський, В. Геєць, І. Запатріна, О. Кириленко, В. Кравченко, І. Луніна, К. Павлюк, Ю. Пасічник, В. Федосов та ін.

У теорії державного регулювання більшість учених наголошують на необхідності системного підходу до вибору засобів та методів впливу держави на місцевому рівні. «Регулюванню підлягають складні процеси життєдіяльності суспільства, на які нездатні ефективно впливати окремі важелі або будь-які їх вибіркові незбалансовані комбінації. Результативність державного регулювання підвищується, якщо ці важелі застосовуються не випадково чи під тиском груп спеціальних інтересів і кон'юнктури, а системно, виходячи з довгострокових цілей і поточних завдань соціально-економічного розвитку» [3].

У вітчизняних виданнях термін «державне регулювання економіки» розглядають як систему знань про сутність, закономірності дії та правила застосування типових методів та засобів впливу держави на хід соціально-економічного розвитку, спрямованих на досягнення цілей державної економічної політики [4, с. 14].

У державному регулюванні економіки особливе місце відводиться саме державному регулюванню на регіональному рівні. Для підвищення ефективності та якості регулювального впливу на всіх рівнях державного регулювання важливо дотримуватися принципів системного підходу, який у регіональній політиці включає раціональне поєднання функцій управління соціально-економічною сферою регіону як по вертикалі, так і по горизонталі. Вертикальне регулювання передбачає пошук оптимальних форм взаємодії регіону з центральними органами державної влади за умови збереження достатньої самостійності регіонів

у розв'язанні проблем їх соціально-економічного розвитку, горизонтальне регулювання – налагодження взаємовигідних відносин з іншими регіонами країни, участь у виконанні загальнонаціональних та міжрегіональних соціально-економічних програм [5, с. 8].

Ефективне регулювання процесів регіонального розвитку, вирівнювання економічного розвитку регіонів, підвищення добробуту населення країни забезпечить раціональний розподіл повноважень між центральними та місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування, здійснення цілеспрямованих заходів державної регіональної політики.

Складовою державного регулювання на місцевому рівні, яка забезпечує ефективність використання усіх інших важелів регулятивного впливу, є фінансове регулювання, яке здійснюється за допомогою бюджетно-податкового регулювання й передбачає стимулювання надходжень фінансових ресурсів, приватних інвестицій у найдинамічніші сектори адміністративно-територіальної одиниці, спроможні наповнити місцевий бюджет та прискорити його розвиток (рис. 1).

Рис. 1. Місце фінансового регулювання в системі державного регулювання на місцевому рівні

Джерело: розроблено автором

Як бачимо з рис. 1, місце фінансового регулювання в системі державного регулювання на місцевому рівні надзвичайно важливе. Проте фінансовій політиці належить також важлива роль у забезпеченні економічного розвитку адміністративно-територіальної одиниці. Фінансова політика – це управління формуванням, розподілом і

використанням фінансових ресурсів адміністративно-територіальної одиниці з метою вирішення поставлених завдань.

З огляду на це фінансове регулювання розвитку адміністративно-територіального утворення являє собою сукупність фінансових заходів як державних органів, так і органів місцевого самоврядування щодо забезпечення управління територіальним розвитком [2, с. 45]. На думку Т. Бондарук, регуляторна політика держави в сучасних умовах набуває особливого значення у фінансовому механізмі державного регулювання і відображається у бюджетній, грошовій і кредитній системах, здійсненні політики цін і доходів, соціальних гарантій. Використовуючи фінансовий механізм в державному регулюванні, можна визначити кінцевий результат усієї господарської діяльності в державі чи в окремому адміністративно-територіальному утворенні, а тому він відіграє ключову роль в системі управління економікою [1, с. 10].

Отже, головними цілями державного регулювання на місцевому рівні є економічне зростання, справедливий розподіл доходів, повна зайнятість, соціально-економічна ефективність, стабільність цін адміністративно-територіальної одиниці. Регіональна політика відіграє ключову роль у механізмі державного регулювання фінансового забезпечення місцевого самоврядування, особливо в правовому його сегменті. Регіональна політика – це об'єктивний і закономірний процес. Зокрема, в системі державного регулювання особливе місце займає оптимізація регіональної політики, яка має забезпечувати перспективи для формування такої фінансової спроможності територій, яка б створювала можливості для ефективного регіонального розвитку, подолання диспропорцій з урахуванням особливостей адміністративно-територіальних утворень, їх потенціалу в ринковій економіці.

Список використаних джерел

1. Бондарук Т. Г. Роль держави в регулюванні розвитку місцевого самоврядування / Т. Г. Бондарук // Економіст. – 2009. – № 10. – С. 9–12.
2. Державне регулювання економіки : [навч. посіб.] / С. М. Чистов, А. Є. Никифоров, Т. Ф. Куценко та ін. – К. : КНЕУ, 2000. – 316 с.
3. Стратійчук Р. О. Основні напрями удосконалення державного управління та регулювання розвитку аграрного сектора України [Електронний ресурс] / Р. О. Стратійчук. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/16_NPRT_2009/Economics/47576.doc.htm
4. Чистов С. М. Державне регулювання економіки : [навч. посіб.] / С. М. Чистов, А. Є. Никифоров, Т. Ф. Куценко. – К. : КНЕУ, 2000. – 316 с.
5. Чугунов І. Я. Регуляторна політика як інструмент активізації процесів регіонального соціально-економічного розвитку / І. Я. Чугунов, О. П. Крайник // Наукові праці НДФІ. – 2006. – Вип. 1. – С. 3–12.